

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 404/24
13.8.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Александре Лековић и Иде Никитовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Немања Лукић, адвокат из Београда, Савска 17/2, против тужене ББ и малолетних ВВ и ГГ, чији је законски заступник мајка ББ, све из ..., чији је пуномоћник Маријана Радека Симић, адвокат из Београда, Сурчина, Војвођанска 367б, ради измене одлуке о издржавању и моделу виђања, по тужби и противтужби, одлучујући о жалбама тужиоца и тужених, изјављеним против пресуде Трећег основног суда у Београду П2 470/22 од 26.01.2024. године, у седници већа одржаној дана 13.8. 2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване жалбе тужиоца и тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П2 470/22 од 26.01.2024. године у ставу другом изреке и шестом изреке.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неосновани.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П2 470/22 од 26.01.2024. године, ставом првим изреке одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиоца АА којим је тражио да се га суд обавезе да на име свог доприноса за издржавање малолетних тужених – ВВ и ГГ плаћа месечно износ од по 6.000,00 динара за свако дете, укупно 12.000,00 динара, почев од 19.04.2022. године, па убудуће док за то буду постојали законски услови или док пресуда не буде измењена. Ставом другим изреке пресуде, делимично је усвојен противтужбени захтев малолетних тужених ВВ и ГГ, па је обавезан тужилац да на име свог доприноса за издржавање малолетних тужених месечно плаћа износ од по 15.000,00 динара за свако дете, односно укупно 30.000,00 динара и то сваког 01. до 10. у месецу за текући месец почев од 30.06.2022. године, па

убудуће док за то постоје законски услови или док се ова одлука не промени, уплатом на текући рачун законског заступника ББ, који се води код банке "Поштанске штедионице", на рачун ближе наведен у овом ставу изреке. На овај начин се мења пресуда Трећег основног суда у Београду П2 1316/2017 од 07.06.2018. године у ставу другом изреке пресуде, док у преосталом делу пресуда остаје неизмењена. Ставом трећим изреке пресуде одбијен је противтужбени захтев малолетних тужених у делу разлике између досуђеног износа од по 15.000,00 динара за сваку малолетну тужену и захтеваног износа од по 20.000,00 динара, као неоснован. Ставом четвртим изреке тужба тужиоца АА је повучена у делу тужбеног захтева који се односи на уређење модела виђања са малолетним туженима. Ставом петим изреке пресуде одбијен је противтужбени захтев малолетних тужених којим су захтевале да се модел виђања малолетне деце са оцем одвија једном месечно у трајању од сат времена у посластичарници или парку ближе места становања малолетне деце, као неоснован. Ставом шестим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Парничне странке су благовремено изјавиле жалбе против наведене пресуде и то тужилац-противтужени побијајући наведену пресуду у ставу другом изреке због непотпуно и погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, а тужене-противтужиле побијајући наведену пресуду у ставу шестом изреке из свих законом предвиђених разлога.

Тужене-противтужиле су доставиле одговор на жалбу тужиоца-противтуженог.

Апелациони суд у Београду је испитао првостепену пресуду у побијајућем делу у границама разлога одређених чланом 386 Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС", бр.72/11, са свим изменама и допунама), у вези члана 202 Породичног закона и оценио да су жалбе странака неосноване.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане чланом 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити друге повреде поступка које би биле битне.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Трећег основног суда у Београду П2 1316/2017 од 07.06.2018. године, малолетна деца ВВ, рођена 31.07.2007. године и ГГ рођена 21.01.2011. године су поверене мајци ББ на самостално вршење родитељског права, а отац АА је обавезан да доприноси издржавању малолетне деце месечним износом од по 10.000,00 динара за свако дете, укупно 20.000,00 динара. Начин виђања малолетне деце са оцем је уређен сходно жељама и потребама деце. Тужилац након доношења наведене пресуде никада није вршио исплату на име своје обавезе издржавања малолетних тужених ВВ и ГГ, а поднео је тужбу у овом поступку ради измене одлуке о издржавању деце, тражећи да се смањи месечни износ његове обавезе да доприноси издржавању малолетне деце са 10.000,00 на 6.000,00 динара месечно за свако дете, односно укупно 12.000,00 динара. Након доношења претходне пресуде тужилац се оженио ДД и са њом добио двоје малолетне деце ЂЂ, рођеног 03.04.2022. године и ЕЕ, рођену 19.07.2023. године. У време доношења претходне одлуке малолетна ВВ рођена 2007. године била је ученик виших разреда основне школе, а малолетна ГГ рођена 2011. године је похађала нижи разред основне школе. У време

пресуђења у овој правној ствари малолетна ВВ има 16,5 година, завршила је основну школу и похађа други разред средње школе, док малолетна ГГ похађа виши разред основне школе. Тужене су и у време доношења пресуде, чија се измена тражи становале на истој адреси као и сада са мајком ББ, у кући површине 90м², која је власништво њеног оца и он живи са њима, као и нови ББ супруг. Трошкови становања за ово домаћинство износе око 24.000,00 динара месечно, при чему је тај трошак зими око 30.000,00 динара месечно. Законска заступница, мајка деце је определила да су трошкови личне хигијене малолетних тужених по 6.000,00 динара по детету месечно, што је суд проценио као превисоко одређени износ, с обзиром на чињеницу да се средства за хигијену купују повремено, па је нашао да се износом од по 4.000,00 динара за свако дете, могу подмирити објективне потребе малолетне деце за хигијеном. Трошкове исхране законска заступница је определила за децу у месечном износу од по 22.000,00 динара, односно укупно 44.000,00 динара, што је суд прихватио као реалан износ. Опредељени су и трошкови ужине за децу на месечном нивоу од по 5.500,00 динара, односно 11.000,00 динара, при чему је суд нашао да је у питању трошак за ужину када деца иду у школу, односно за период од девет месеци годишње што износи 4.125,00 динара месечно по детету. Законска заступница малолетне деце определила је трошкове одевања и обуће за децу у износу од по 10.000,00 динара месечно за свако дете, односно укупно 20.000,00 динара, што суд није прихватио налазећи да су исти превисоко определени, те да би тако определени трошкови на годишњем нивоу износили 240.000,00 динара за оба детета, односно по 120.000,00 динара за свако дете, те је оценио да је износ од по 6.000,00 динара месечно за свако дете објективан, имајући у виду реалне потребе малолетне деце и тржишне цене у њиховом месту становања. За малолетну ВВ трошкови уџбеника износе 18.000,00 динара на годишњем нивоу, односно месечно 1.500,00 динара, као и трошкови школског прибора 1.500,00 динара, трошкови школског прибора за малолетну ГГ износе 1.000,00 динара месечно. Деца имају ваншколске активности, малолетна ВВ похађа пилатес и повремено излази сходно узрасту, а малолетна ГГ игра фолклор, три месеца годишње иде на клизање, док је четири месеца годишње укључена у “Младе географе”, па су трошкови на име ваннаставних активности за ВВ 4.500,00 динара месечно и око 5.500,00 динара за малолетну ГГ. Малолетна ВВ има изадатак на име трошка коришћења мобилног телефона од 1.700,00 динара месечно, док малолетна ГГ 500,00 динара. Деца годишње са мајком иду на летовање једном годишње и за свако дете овај трошак износи око 3.200,00 динара по детету месечно. Трошак одласка на дечије рођендане код другова за сваки рођендан обе издвајају по 2.000,00 динара. За прославу рођендана малолетних тужених законска заступница има трошак од по 7.500,00 динара годишње по детету, а рођендане славе код куће. Суд је ценећи све потребе тужених утврдио да је укупан износ за месечно издржавање ВВ 56.425,00 динара, а ГГ 54.225,00 динара.

Сагледавајући могућности тужиоца да доприноси издржавању малолетних тужених, првостепени суд је утврдио да је тужилац пресудом Трећег основног суда у Београду К 1035/20 од 30.8.2021. године оглашен кривим за извршење два кривична дела недавање издржавања из члана 195 став 1 КЗ, јер није давао издржавање за ВВ и ГГ, које је о закону дужан да чини и то у периоду од 1.7.2018. године до 1.5.2020. године у укупном износу дуга од 440.000,00 динара, те му је суд изрекао условну осуду којом му је утврдио јединствену казну затвора у трајању од шест месеци. Пресудом Трећег основног суда у Београду К 1305/21 од 4.4.2022. године, тужилац је оглашен

кривим да је извршио два кривична дела недавање издржавања и изречена му је јединствена казна затвора у трајању од четири месеца. Тужилац је незапослено лице још од периода доношења пресуде из 2018. године, а пријављен је код Националне службе за запошљавање и налази се на евиденцији лица која траже запослење. Делимичном пресудом Трећег основног суда у Београду П2 470/22 од 16.6.2023. године, тужилац је делимично лишен родитељског права у односу на малолетну децу и то у односу на питање давања сагласности за промену пребивалишта малолетне деце, вађења личних и путних исправа за малолетну децу и путовање малолетне деце у иностранство, као и за давање сагласности за здравствену заштиту малолетне деце. Ова делимична пресуда је постала правноснажна и извршна 16.6.2023. године. Тужилац је засновао нову брачну заједницу дана 8.10.2023. године, добио је двоје деце ЂЂ и ЕЕ. У периоду од последњих нешто више од пет година радио је у словеначкој фирми три месеца као точилац горива и непуних пет месеци у трафици, а његово радно искуство пре 2018. године обухвата и рад од четири године у ..., где је радио на пријему и експедицији поште, радио је на пословима обезбеђења, једно време је држао и две СТР продавнице, као и фризерски салон, такође има и радно искуство менаџера бензинске станице, а тај посао је радио четири године у ... Од Националне службе за запошљавање упућен је на 10, а можда и више сајмова за запошљавање, предао је своју радну биографију на 150 места али истиче да му је мана што нема положен возачки испит, јер му то отежава запослење, као и да вуче више од 20 година повреду доњег дела леђа што му онемогућава да ради физичке послове и да га после издржавања казне затвора због недавања издржавања послодавци попреко гледају као осуђивано лице не питајући га због чега је био осуђиван, већ га сама чињеница о осуђиваности чини неподобним приликом запошљавања. Садашња супруга ДД прихватила је у потпуности на себе издржавање њега и породице, а она такође има дете из првог брака, с тим да јој је муж из првог брака преминуо тако да дете из првог брака оставрује месечно 11.000,00 до 12.000,00 динара на име пензије покојног оца. Као и у време доношења претходне одлуке живи на истој адреси, где је пријављен преко 40 година у улици ... у стану површине 48 м2 са терасом, а власник тог стана је његов отац. У стану живе њих петоро: супруга, њихово двоје деце, дете супруге из првог брака и тужилац. Режијски трошкови за тај стан су од 17.000,00 до 18.000,00 динара, инфостан око 9.000,00 динара, струја варира од 5.500,00 до 7.500,00 динара, фиксни телефон је 700,00 динара, кабловска и интернет око 3.800,00 динара, постоји и трошак за одржавање зграде од 800,00 динара, па збир трошкова је и већи од 17.000,00 динара. Његов отац плаћа разлику од 17.000,00 динара до пуног износа режијских трошкова, стан је у откупу, рата је око 5.000,00 динара, а ту раду плаћа његов отац и имаће је наредних 15 година. Супруга је запослена у ... као продавац, и након рођења првог детета имала је примања око 33.000,00 динара, па 41.000,00 динара, а мисли да ће убудуће добијати око 37.000,00 динара. Родитељи су му стари, обоје имају пензију, а отац има 83 године и болује од деменције, а мајка је тежак дијабетичар, те њихови приходи углавном одлазе на лекове. Супруга добија на име родитељског додатка за треће дете њено, а њихово друго износ од 11.000,00 динара, и то ће трајати до маја 2024. године. Укупан породични буџет је око 45.000,00 динара, месечно, и сво петоро живе од тог новца. Трошкови хране варирају, некада потроше 500,00 динара, за исхрану, а некада 1.000,00 динара дневно, прво плате рачуне, потом купе за бебе шта треба, и оно што остане троше за храну. Оба детета као мале бебе користе пелене, и дохрану око 6.000,00-7.000,00 динара, месечно, не путују на летовање и зимовање јер немају средстава, нема комуникацију и не виђа

кћерке-тужене. Није власник непокретности или моторног возила, а таква ситуација је била и за време доношења претходне одлуке. Има дуг по основу кредита од 500.000,00 динара, има трошак за мобилни телефон, око 400,00 динара, месечно. Занат који је завршио је превазиђен, школовао се да поправља писаће машине, које се више не користе. У суштини од хране купује најјефтиније производе, срамота га је да тражи социјалну помоћ, и срамота га је што не издржава своју малолетну децу и свестан је чињенице да би можда од социјалне помоћи могао да допринесе издржавању своје деце, осећа се срамотно јер има 45 година и требало би да је у снази да “помера зграде”, а он више не може ни сам себе да носи. Сматра да тужене живе много боље од њега. Користи лекове диклофен дуо и бенседин, за опуштање мишића. Мајка тужених ББ, запослена је у фирми ... од 20.10.2023. године на основу уговора о раду на неодређено време од 26.04.2022. године и оставарује зараду у просечном месечном нето износу од 91.914,60 динара.

Првостепени суд је полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, као и одредби чланова 154-164 Породичног закона, закључио да су се у конкретном случају стекли услови за измену одлуке у погледу висине доприноса тужиоца у издржавању малолетних тужених, имајући у виду да је од доношења претходне пресуде 07.06.2018. године, дошло до повећања потреба за издржавање малолетних тужених, јер су сада пет година старије, а при чему је неминовно и неспорно да је дошло до општег раста цена и трошкова живота. Суд је током поступка такође ценио да тужилац није доставио доказе да је радно неспособан, да је по занимању прецизни механичар, да је завршио електромашинску школу, и да није доставио медицинску документацију да му је здравље нарушено, нити је да је прошао законом одређену процедуру утврђивања постојања смањене радне способности, а такође суд је увидом у уверење Националне службе за запошљавање, утврдио да тужилац јесте актуелно пријављен на евиденцију као лице које тражи посао почев од 21.08.2023. године, али да се у периоду од доношења претходне одлуке суда 07.06.2018. године, налазио на евиденцији НСЗЗ само у периоду од 22.11.2018. године до 29.05.2019. године, (као основ брисања са евиденције наведено је да се незапослено лице непоравдано није јавило, или се није одазивало на позив службе за запошљавање) и од 11.12.2020. године до 18.04.2023. године (као основ брисања са евиденције наведено је издржавање казне затвора), те је суд утврдио да тужилац у периоду од маја 2019. године до децембра 2020. године није показао заинтересованост за проналажење посла и стицање зараде.

Имајући у виду могућности оба родитеља, здравствено стање, њихову радну способност, приходе и расходе, те да је малолетној деци неопходно обезбедити средстава за исхрану, одевање, становање, али и обезбеђење културних, социјалних, рекреативних и других потреба, суд је оценио да тужилац може да допринеси издржавњу малолетних тужених износом од по 15.000,00 динара, ценећи при том, да је тужилац здраво лице и дужан да се радно ангажује, а са друге стране суд је нашао да ће преостала средстава за издржавање малолетних тужених, омогућити мајка као доминантан родитељ, која има 43 године, по занимању је дипломирани антрополог и етнолог, која осим своје обавезе издржавања малолетне деце нема обавезу издржавања трећих лица. Суд је, такође ценио и минималну суму издржавања која представља накнаду за храњенике, односно за лица на породичном смештају који утврђује министарство надлежно за породичну заштиту у складу са законом, а која представља

накнаду за издржавање корисника на породичном смештају и чија висина у време доношења одлуке износи око 44.925,00 динара, односно 22.460,00 динара по једном родитељу.

Оцењујући жалбене наводе тужиоца, овај суд налази да је првостепени суд на правилно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално права када је оценио да су у овом случају испуњени услови за измену претходне одлуке о издржавању тужених, малолетних ВВ и ГГ. Разлоге које је за одлуку дао првостепени суд као правилне прихвата и овај суд.

Наиме, тужилац је као родитељ у законској обавези да доприноси издржавању тужених, на основу члана 154 став 1 Породичног закона. При томе, издржавање је у овом случају применом члана 160 истог закона, одређено правноснажном пресудом из 2018. године према тадашњим потребама малолетне деце, као поверилаца и могућности тужиоца као дужника издржавања. Како су се у међувремену промениле околности са туженима, те је ВВ радован ученик првог средње школе, а ГГ ученик старијих разреда основне школе, те да је од претходне одлуке прошло пет година, тужене имају сада повећане потребе, те имајући у виду правило о минималној суми издржавања, правилно је првостепени суд променио ранију одлуку у смислу одредбе члана 164 наведеног закона о висини издржавања тужених-малолетне ВВ и ГГ, будући да су се промениле околности на основу којих је донета ранија одлука, јер су тужене сада старије и повећане су им животне потребе, а дошло је и до повећања трошкова живота.

Супротно жалбеним наводима тужиоца у првостепеном поступку је правилно и потпуно утврђено чињенично стање и могућности оба родитеља да доприносе издржавању малолетне деце, а суд је правилно ценио и њихово имовно и здравствено стање, степен способности за рад и могућност додатног ангажовања и запослења. Имајући у виду да је тужени завршио електромашинску школу, да је радно способна и здрава и млада особа од 46 година, у могућности је да се радно ангажује и остварује зараду, што је и у обавези да би издржавао сво четворо малолетне деце коју има. Суштина законског издржавања је у томе да се висина издржавања одређује тако да се обезбеде најнеопходнија средства за издржавање примаоца издржавања и да се детету омогући ниво животног стандарда који је неопходан. Потребе деце су изнад свих, па макар и по цену одрицања родитеља од сопственог и егзистенцијалног минимума, због чега и овај суд налази да је тужилац-противтужени у обавези да се радно ангажује и искористи своје потенцијале како би обезбедио средства за издржавање и остваривање потреба деце.

Правилно је првостепени суд закључио, на основу члана 164 Породичног закона, да су се у односу на претходну одлуку о издржавању из 2018. године промениле околности које утичу да се повећа висина издржавања туженима због већег узраста и повећаних животних трошкова. Такође, већи део терета од утврђених потреба деце превален је на терет мајке, јер је суд правилно ценио да она остварује зараду од око 95.000,00 динара месечно и да нема друга лица која издржава, па је правилно првостепени суд утврдио потребе за малолетну ВВ у укупном износу од 56.425,00 динара, а за малолетну ГГ у укупном износу од 54.225,00 динара. Тужилац ће учествовањем у издржавању малолетних тужених у износу од по 15.000,00 динара

задовољити део потреба тужених, у складу са узрастом, при чему ће задовољењу осталих потреба деце допринети мајка, која то и сада врши и која је, такође, у смислу члана 154 Породичног закона дужна да сразмерно својим могућностима доприноси издржавању деце.

Неосновани су жалбени наводи тужених-противтужиља да суд није правилно одлучио о трошковима поступка из става шестог изреке ожалбене пресуде, а којом је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка. Наиме, имајући у виду одредбу члана 207 Породичног закона којом је регулисано да о накнади трошкова поступка у вези са породичним односима суд одлучује по слободној оцени, водећи рачуна о правичности, овај суд је оценио да управо начело правичности захтева доношење одлуке овакве садржине.

Из изнетих разлога, у смислу одредбе члана 390 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Имајући у виду да су жалбе парничних странака одбијене као неосноване, овај суд је ставом другим изреке, у смислу одредбе члана 165 став 1 ЗПП, одбио њихове захтеве за накнаду трошкова другостепеног поступка.

**Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић